

CECILIA
SAHLSTRÖM

POIKA JOKA
KATOSI

Cecilia Sahlström

Poika joka katosi

Suomentanut Pasi Punnonen

SAGA Egmont

Poika joka katosi

Cover image: Shutterstock
Translated by Pasi Punnonen

Original title: *Pojken som försvann*

Original language: Swedish

Copyright ©2019, 2023 Cecilia Sahlström and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788727098500

1. POD edition

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga is a subsidiary of Egmont. Egmont is Denmark's largest media company and fully owned by the Egmont Foundation, which donates almost 13,4 million euros annually to children in difficult circumstances.

1998

"Tulehan, pikku veikkonen, niin lähdemme äidin luo."

Poika kohotti katseensa, uteliaasti. Suu meni iloiselle kaarelle. Joku vieras ihminen kumartui hänen yläpuolelleen ja painoi sormen huulilleen.

"Äiti."

Poika tarttui ojennettuun käteen, joka näytti valtavan pehmeältä. Toisessa kädessään vieras piteli jäätelöpuikkoa, ja pikkumies kurkotti tavoittelemaan sitä.

"Ei vielä", ääni kuiskasi. Hänen ohut kevättakkinsa oli vihreä, ja sitä koristivat pienet keltaiset ankat. Hän lähti seuraamaan jäätelötikkua, joka osoitti milloin oikealle ja milloin vasemmalle hänen pienten pyöreiden kasvojensa edessä.

Portti avautui hitaasti, ja he menivät ulos yhdessä. Hän ei sanonut mitään. Halusi vain jäätelön.

Äkkiä hän huomasi olevansa sen vieraan sylissä ja sai jäätelötikun käteensä. Hän lipaisi sitä innokkaasti.

Kun he saapuivat siniharmaan auton luo, vieras avasi oven ja nosti hänet samanlaiselle turvaistuimelle, jossa hän istui isän ja äidin autossa. Sen vierellä oli nalle. Hän otti sen vapaaseen käteensä.

"Lalle", hän sanoi.

Vieras nyökkäsi ja kiersi auton toiselle puolelle ja istuutui ohjauspyörän taakse. Auton moottori päästi miellyttävän äänen surahtaessaan käyntiin, ja pikku poika istui tyytyväisenä paikallaan ja söi jäätelöä, joka pyrki valumaan hänen leualleen ja takin rinnukselle, niin että pienet keltaiset ankat muuttuivat pahemman kerran tahmaisiksi.

Kun jäätelö oli syöty loppuun, hän alkoi itkeä.

"Äiti", hän nyhkytti.

"Pian", vieras sanoi ja silitti vapaalla kädellään pojan päätä.

"Ei mitään hätää."

Tuokion kuluttua poika nukahti.

"Poliisi", päivystäjä vastasi rauhallisella äänellä.

Tuskinpa sieltä tälläkään kertaa kuuluu mitään erityisen mieltä kiihdyttävää, hän ajatteli, vaikka puhelu tuli hätänumeroon. Varsin usein siihen soitettiin mitättömissä ja vähemmän kiireellisissä tapauksissa.

"Minun poikani, minun poikani..." Yhteys pyrki katkeilemaan häiriöääniin.

"Aivan", päivystäjä vastasi ja pidätti esiin pyrkivän huokauksen.

"Poikani on kadonnut, siepattu!"

Päivystäjä oikaisi ryhtinsä.

"Sinun nimesi on?"

"Molly Altenius. Mutta teidän täytyy tulla nyt heti, poikani on siepattu", nainen parkaisi kuulokkeeseen.

"Mikä sinun poikasi on nimeltään, ja missä sinä olet?"
Hysterinen naisihminen, päivystäjä päätteli.

"Poikani on nimeltään Karl Axel Altenius. Hän on kaksivuotias ja katosi Linerossa, Solstickanin päiväkodista, jossa minä parhaillaan olen." Puhelimen toisessa päässä oleva nainen tuntui saaneen äkkiä malttinsa takaisin, eikä kuulostanut enää lainkaan hysteriseltä. Pitänee suhtautua tähän vakavasti, päivystäjä arveli ja veti hartiansa vielä vähän suuremmiksi.

"Lähetän partion tulemaan", päivystäjä sanoi ja pyysi naista pitämään yhteyden auki sillä välin, kun hän välitti tehtävän eteenpäin ja sai liikkeelle jopa kaksi autoa, joista toisessa oli mukana kenttäjohtaja. Saadaan paikalle kunnon edustus, päivystäjä tuumi.

Päiväkodin tunnelmat olivat hätäntyneet partioiden saapuessa paikalle. Nuori lastentarhanopettaja ja yhtä nuori lastenhoitaja pitivät seuraa äidille, ja kaikki näyttivät hämmentyneiltä ja pelästyneiltä. Kenttäjohtaja yritti selvittää kysymyksillään, mitä oli tapahtunut. Sen jälkeen hän otti yhteyden Lundin viestintäkeskukseen ja pyysi toimittamaan lisäväkeä samoin kuin teknisiä tutkijoita lääninrikospoliisin puolelta.

"Kuinka te päästitte Kallen katoamaan, kuinka te saatoitte?"
Molly Altenius nyyhkytti epätoivon ilme silmissään. Hiukset ympäröivät pilven lailla hänen järkyttyneitä kasvojaan. Huulet vavahtelivat.

"Emme me päästäneet häntä katoamaan",
lastentarhanopettaja puolustautui, ja lastenhoitaja vuodatti kyöneleitään. "Emme ole päästäneet häntä kenenkään muun

mukaan, olimme vain ulkona. Ja äkkiä hän oli poissa. Meidän täytyy pitää silmällä viidentoista lapsen ryhmää."

Lastentarhanopettajan ilme oli yhtä lohduton kuin äänikin.

"Mutta hän on kadonnut, joten kyllä te olette päästäneet hänet katoamaan. Siitä ette pääse yli ettekä ympäri."

"Turha tässä on juuttua kinastelemaan, nyt täytyy toimia", kenttäjohtaja sanoi ja otti tilanteen hallintaan myös ilmeensä voimalla.

Naisten katseet kääntyivät kohti kenttäjohtajaa. Lastenhoitaja jatkoi itkemistään.

Samalla paikalle saapui vielä yksi partio sekä poliisin koira-auto. Koira sai haistella kadonneen pojan vaatteita, ja pojan kuva otettiin seinältä. Sitten aloitettiin etsinnät pihassa ja lähiseudulla.

"Alkaisiko Karl Axel vastustella, mikäli joku muu kuin sinä tai miehesi tulisi hakemaan häntä?" kenttäjohtaja kysyi Molly Alteniukselta, joka kuljeksi nyt rauhattomasti päiväkodin pihalla.

"En tiedä, mutta luulisin. Mutta ei välttämättä, mikäli häntä houkuteltaisiin jollakin tavalla. En osaa sanoa." Kyynelet kihosivat naisen silmiin.

"Ymmärrän. Oletko soittanut miehellesi?"

Nainen nyökkäsi.

"Minun täytyy lähteä etsimään", hän sanoi.

"Mieluimmin ei, sinua tarvitaan täällä. Anna poliisin huolehtia etsinnöistä."

Kenttäjohtaja piti harkintataua, lähetti sitten viestin kentällä oleville partioille ja pyysi lisäväkeä jäljittämään silminnäkijöitä. Sen jälkeen hän palasi sisään puhuttamaan henkilöstöä.

"Olisiko poika voinut saada portin auki omin neuvoin?" hän kysyi.

"Ei, se ei tunnu lainkaan uskottavalta, koska portissa on lapsiturvallinen lukitus", lastentarhanopettaja vastasi.

"Ellette olleet sitten unohtaneet sulkea sitä? Poika ei ole täällä, joten hän on poistunut alueelta joko omin neuvoin tai jonkun toisen viemänä." Kenttäjohtaja silmäili heitä tiukasti.

Lastenhoitaja näytti lamaantuneen järkytyksestä, nainen vapisi ja värisi. Kenttäjohtaja huomasi naulassa aikuiskokoisen takin ja kävi hakemassa sen. Hän kietoi takin lastenhoitajan olkapäille ja katsoi naista hieman aiempaa ystävällisemmin.

"Sinun pitää nyt saada lämpöä, koska järkytys voi oirehtia hyvinkin yllättävin tavoin", hän sanoi ja kääntyi sitten lastentarhanopettajan puoleen. Tämä liikehti vaivautuneesti.

"Onhan toki mahdollista, että olisimme unohtaneet varmistaa lukituksen, mutta sitä minä en todellakaan usko. Siinä on kysymys selkäytimiin iskostuneesta tottumuksesta."

Koiranohjaaja palasi samalla takaisin. Mies seisahtui oviaukkoon, koira jäi ulos.

"Jackie seurasi jälkiä tuossa vieressä olevalle parkkipaikalle. Eikä sen jälkeen mitään. Sieltä on varmaankin jatkettu autolla. Se merkkasi yhden pysäköintiruudun."

"Harmi", kenttäjohtaja totesi. "Alkaa vaikuttaa siltä, että joku on ajanut matkaan poika mukanaan."

"Aivan, ehkä. Niin tai näin, me olemme tehneet voitavamme", koirapoliisi sanoi jäämättä odottamaan uusia käskyjä.

"Joudumme olettaakseni päättelemään, että joku on vienyt Karl Axelin mukanaan", kenttäjohtaja sanoi ja tarttui yhteysradioon samalla kun sulki oven takanaan.

"Poika, Karl Axel nimeltään, on luultavasti kuljetettu paikalta autolla. Koiria markkeerasi pysäköintiruudun, joka on kauimmaisena oikealla alueen vasemmalla puolella. Puhuttakaa kaikki, jotka kiinni saatte", kenttäjohtaja huikkasi. "Ja lähitalojen asukkaat. Kaikki puhutetaan. Onko selvä?"

NYKYPÄIVÄ

1

Komisario Sara Vallén käyskenteli käytävässä. Hänen huulensa liikkuiivat, mutta ääntäkään ei päässyt kuuluviin. Hän laski askeliaan ja teki käännöksen joka kymmenennen kohdalla, niin tarmokkaasti, että pitkät hiuskiehkurat lensivät miltei vaakasuorassa hänen päänsä ympärillä. Odottaminen oli kamalinta, mitä hän tiesi. Kun joutui odottamaan muita. Itse hän ei koskaan myöhästynyt. Sovittu aika oli sovittu aika, hän järkeili itsekseen. Hän odotti Beatrice Larssonia, poliisialueen päällikköä, jonka aikakäsitys oli mitä ilmeisimmin melko joustava, koska hän saapui vain harvoin tapaamisiin ajallaan, tai ei koskaan, jos aivan suoraan sanottiin. Se ärsytti Saraa. Mutta silti hän ei maininnut siitä ikinä sanaakaan. Sen sijaan hän laski askeliaan.

Saran korvat tavoittivat portaiden suunnasta kopisevia askelia, ääntä, jonka saivat mitä ilmeisimmin aikaan kengänkorot. Lasiovet avautuivat, ja esiin porhalsi turkkiin verhoutunut, lanteitaan huolettomasti keikuttava Beatrice

Larsson. Saran onnistui pidättää nauruntirskahdus. Mikäli oli jotakin, mikä oli Beatrice Larssonille mahdollisimman vierasta, niin sitten kaikenlainen keimailu. Hän oli pikemminkin olemukseltaan varsin pitkä ja vahvarakenteinen. Ja samassa Saran harmi olikin poissa. Oli sittenkin vaikeaa olla pitämättä Beatricesta.

"Olen myöhässä, tiedetään kyllä", Beatrice sanoi ja katsoi Saraa, joka oli purskahtanut nauruun.

"Niinpä, täsmällisyys ei välttämättä kuulu ykkösominaisuuksiisi, mutta saat tälläkin kertaa anteeksi."

Beatrice nakkasi niskaansa. Hän avasi työhuoneensa oven ja meni sisään Saran edellä. Hän ripusti turkkinsa ovensuussa olevaan naulaan.

"Huh, tänään tuli vähän lämmin olo turkin kanssa", hän sanoi ja viittasi kohti nojatuolia, joka oli ikkunan luona huoneen nurkassa pyöreän pöydän äärellä. Sara istuutui.

"Jaahas, palkkaneuvottelu siis", Beatrice huokaisi ja kurkotti pöydän keskeltä käteensä papereita.

"Mm", Sara vastasi.

"Kerrataan siis asianomaiset kohdat, totutussa järjestyksessä", Beatrice sanoi ja napautti kynää pöytää vasten saadakseen sen käyttövalmiuteen.

"Mm."

Sara ei kohdistanut keskusteluun sen kummempia odotuksia, ainakaan mitä palkkapussin paksuuteen tuli.

Neuvottelu kesti tunnin, ja sen päätteeksi Beatrice loi Saraan totisen katseen ja napautti kynällä uudelleen pöytää kuin viestittääkseen, että palaveri oli päättynyt. Niin kuin olikin, Sara otaksui. Hän oli saanut palkankorotuksen ja kehut työpanoksestaan.

"Kiitos", Sara sanoi ja nousi. Avattuaan käytävään vievän oven hän kääntyi vielä päällikköään kohti ja aikoi esittää oman käsityksensä ammattinsa kehityksestä, toisin sanoen, että hän oli huolissaan. Hän muutti mieltään nähdessään, että Beatrice Larsson oli syventynyt lukemaan jotakin tietokoneensa näytöltä, ilmeisestikin jotakin tärkeää. Hän totesi, että kommentit voitiin lykätä toiseen kertaan. Kaikkihan olivat kyllästyneet vatvomaan organisaatiouudistuksen seurauksia. Parempi kääntää katse eteenpäin, Sara ajatteli.

Ryhmän työtiloissa vallitsi rauha, hiljaisuutta saattoi luonnehtia miltei hiiskumattomaksi. Ikkunoiden takana oli taivas maaliskuunharmaa, ja se tuntui kietovan ihmissielut jääkylmään verhoonsa. Pääosa Saran kollegoista oli kentällä, lukuun ottamatta Jörgen Bergiä, joka oli soittanut varhain aamulla ja kertonut pitävänsä sairauslomaa. Sara meni työhuoneeseensa ja loi yleissilmäyksen vastuulleen langenneisiin tarkkailutehtäviin. Beatrice Larsson oli soveltanut kuukausi sitten neuvottelutaitojaan Torsten Venngrenin ja Jonny Svenssonin kohdalla, koska hän halusi pitää vakavien rikosten tutkintaa varten perustetun erikoisryhmän vanhassa kokoonpanossaan. Sovittiin niin, että Malmö voisi hyödyntää ryhmän osaamista, mikäli tarvetta ilmenisi. Päätös oli ilahduttanut sekä Torstenia että Johnnya. Torstenia siksi, että hän halusi omien sanojensa mukaan tehdä tiiviimpää yhteistyötä Saran kanssa. Ja Johnnya siksi, että hän oli laiska ja uskoi pääsevänsä sillä lailla vähemmällä, Sara tuumi ja hymyili ajatukselle. Edellisen yhteisen tutkinnan aikana Sara oli tullut Jonnyn kanssa aiempaa paremmin toimeen. Mies oli muuttunut hänen arvionsa mukaan

iloisemmaksi, mukavammaksi ja ahkerammaksi, ja sen hän oli tälle sanonutkin.

Sara nojautui tuolilla taaksepäin ja venytteli kuin kissa. Ja kuulostikin siltä. Hänen pitäisi tarkistaa sähköpostiviestit, hänen pitäisi setviä kaikki pöydälleen kerääntyneet paperit. Siellä oli kaikkea mahdollista kirjelmistä ja määräyksistä kyselyihin, joihin kuuluisi vastata, ja varsinkin lainmuutoksiin. Paperit olivat lajittelemattomissa pinkoissa. Mutta Sara tunnusti suosiolla, ettei sellainen kuulunut hänen ykkösvahvuuksiinsa. Yhden nivaskan päälle oli osunut luettelo ratkaisemattomiksi jääneistä jutuista. Hän silmäili sitä jokseenkin innottomasti. Hänellä riitti muutakin tuonnemmaksi lykättyä tekemistä.

"Paljonko tuota paperia oikein syntyy?" hän sanoi ääneen juuri kun Torsten kulki ohitse takki olallaan. Mies pysähtyi.

"Ei sillä ole mitään rajaa", tämä nauroi. "Muistan ajan, jolloin kuviteltiin, että tietokoneet vapauttavat meidät papereista, mutta niitä kertyy aina vain lisää."

"Olimme aiemmin kenties laiskempia, mutta tietokoneiden tultua tapahtui päinvastoin, me tuotimme ja tulostimme aina vain enemmän paperia, ikään kuin olisimme pelänneet, että jotakin jää huomaamatta."

"Tuossa saattaa olla perää. Voinko olla avuksi?"

"Ehei, tästä minun täytyy selviytyä omillani. Minulla on ilmiömäinen kyky haalia eteeni mahdollisimman paljon papereita. Mitään ei heitetä pois eikä mitään panna järjestykseen."

"Ha ha, ymmärrän. Niin ja muuten", Torsten lisäsi, "mitä palkkaneuvottelusta jäi käteen?"

"No jaa, vähän sen päälle, mitä olin osannut odottaa. Beatrice tekee sittenkin parhaansa."

"Aina jotain hyvääkin."

"Äsh, joudun silti käymään näiden paperipinkkojen kimppuun", Sara sanoi lähinnä itsekseen.

Torsten nyökkäsi ja jatkoi pitkin askelin matkaansa portaitten suuntaan.

"Täytyy tarkistaa yksi vinkki", hän sanoi. "Palaan tunnin sisällä."

"Nähdään", Sara sanoi ja heitti miehelle lentosuukon. Tämä vastasi samalla mitalla.

Sara käänsi katseensa takaisin paperikasoihin ja huokaisi raskaasti.

Alkajaisiksi hän lajitteli kaikki asiakirjat omiin pinoihinsa. Sitten hän otti ne yksitellen luettavaksi. Aina välillä hän joutui nousemaan ja tekemään jonkinlaisen voimisteluharjoituksen. Hän ei ollut päässyt erityisen pitkälle, kun puhelin soi. Jippii, hän ajatteli ja vastasi.

"Sara Vallén, poliisin vakavien rikosten ryhmä."

"Hei, Kristian täällä", tuttu ääni sanoi yhteyden toisesta päästä, "yleisjohtaja."

"Terve", Sara vastasi kummastuneesti.

"Tämä on vähän outo juttu, mutta satutko tuntemaan tapausta, kun poika katosi Linerossa päiväkodista? Se tapahtui täsmälleen kaksikymmentä vuotta sitten."

"Hmm." Sara piti pikku tauon. "Olen kuullut siitä, mutta en tunne tapausta tarkemmin."

"Selvä, mutta nyt on kuitenkin käynyt niin, että Falunin poliisille toimitettiin vinkki. Monessakin mielessä kiinnostava vinkki."

Sara äännähti kehottavasti.

"Vinkin taustalla oli juttu miehestä, joka on tuonut julki natsisympatioitaan. Vinkin antaja, joka halusi pysyä nimettömänä, kertoi, että kyseisen miehen ja tämän vaimon luona kävi usein väkeä, jonka vinkin antaja tietää NMR:n eli Pohjoismaisen vastarintaliikkeen kannattajiksi..." Yleisjohtaja vaikenä.

"Aivan", Sara kannusti. Hän tunsi yleisjohtajan hyvinkin, tiesi tämän huolelliseksi ja hänen makuunsa käänteissään hieman liiankin hitaaksi kollegaksi. Hänen hermonsä pingottuivat, ja jalkoja alkoi kihelmöidä, kun asiat etenivät liian verkkaisesti.

"Juu, anteeksi", yleisjohtaja vastasi, "vinkin antajan kanssa keskustelleelle kollegalle syntyi sellainen käsitys, että hän asui natsismia kohti kallistuneen henkilön naapurina. Mutta joka tapauksessa... niin, hän kertoi lisäksi, että postilaatikkoon oli kiinnitetty tarra, jossa luki Folktribunen. Sehän ei enää ilmesty. Mutta oli aikoinaan NMR:n lehti. Niin minä ainakin luulen." Yleisjohtaja vaikenä uudelleen.

"Asia ymmärretty, mutta kuinka tämä liittyy kadonneeseen poikaan?" Sara veti syvään henkeä.

"Juu", päällikkö jatkoi huomautuksesta välittämättä.

Sara huokaisi ääneen.

"Tiedän kyllä, että alat käydä kärsimättömäksi, joten menen asiaan. Tämän ensi alkuun omien puheittensa mukaan siinä lähistöllä asuvan vinkin antajan kanssa keskustellut kollega kysyi tarkempaa osoitetta voidakseen täsmentää sijainnin mahdollisimman pitkälle. Sitä ei mies halunnut kertoa, luultavasti koska halusi pitää henkilöllisyytensä salassa. Eihän ole mitenkään harvinaista, että vinkin antajat pelkäävät henkensä puolesta. Kollega kysyi, mistä syystä vinkin antaja otti yhteyttä juuri silloin. Mies kertoi kulkeneensa joskus illansuussa,

Menneisyyden rikoksen pitkät varjot

Vuonna 1998 kaksivuotias poika siepataan päiväkodistaan. Jälkiä ei ole, ja perheen järkytykseksi rikos jää selvittämättä. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin rikoskomisario Sara Vallén saa vihjeen, joka vaikuttaa liittyvän kadonneen pojan tapaukseen.

Samaan aikaan Saran tyttäret Klara ja Bella joutuvat uusnatsien silmätikuksi perustettuaan opiskelijayhdistyksen, joka tukee Ruotsiin saapuneita nuoria pakolaisia. Pian yksi pakolaisnuorista, Reza, löydetään joesta kuolleena, hakaristi kaiverrettuna otsaansa. Lundin poliisit joutuvat koville jäljittäessään murhaajaa samalla, kun Sara Vallén ja hänen työparinsa Torsten Venngren tekevät kaikkensa selvittääkseen kaksikymmentä vuotta sitten kadonneen lapsen kohtalon.

Poika joka katosi on tummasävyinen ja nopeatempoinen rikosromaani aikuisten maailmasta, jossa nuoret joutuvat kärsijöiksi. Kirja on kolmas osa menestysarjaa rikoskomisario Sara Vallénista ja hänen kollegoistaan Lundin poliisissa.

Cecilia Sahlström on ruotsalainen rikoskirjailija, joka on työskennellyt 20 vuotta Ruotsin poliisissa. Sahlströmin esikoisdekkari *Valkoinen syreeni* nousi heti myyntimenestykseksi, ja hänen rikosromaaninsa tunnetaan realistisesta ja oivaltavasta poliisityön kuvauksesta. Sahlström asuu perheineen Lundissa.